

Zapisnik

s 21. sastanka Radne skupine Istarske županije za ujednačavanje terminologije na talijanskom jeziku održanog u Umagu u petak 22. ožujka 2024. godine s početkom u 10:00 sati

Prisutni:

Istarska županija-Regione Istriana – Marina Barbić-Poropat
Istarska županija-Regione Istriana – Viviana Viviani
Grad Novigrad-Cittanova – Lorena Oplanić Marković
Grad Umag-Umag – Enver Jurdana
Grad Poreč-Poreč – Edi Zarli
Grad Rovinj-Rovigno – Verena Sošić Cerin
Grad Rovinj-Rovigno – Stellina Garbin
Grad Pula-Pola – Cristina Sodomaco Damijanić
Grad Pula-Pola – Kristina Fedel Timovski
Grad Buje-Buie – Jelena Perossa

Gosti:

Chiara Vianello – Ured za dvojezičnost, Obalna samoupravna zajednica talijanske narodnosti (CAN Costiera)
Kim Jakopič – Ured za dvojezičnost, Obalna samoupravna zajednica talijanske narodnosti (CAN Costiera)
Tanja Sternad – Regija Furlanija Julijska krajina (na daljinu)
Italo Rubino – OIIFI-REII, DGT, Europska komisija (na daljinu)

Dnevni red:

1. Usvajanje dnevnog reda
2. Usvajanje zapisnika s prethodnog sastanka
3. Priopćenja koordinatorice
4. Prijedlog ujednačavanja glasačkih listića za lokalne izbore (C. Sodomaco Damijanić)
5. Talijanski prijevod naziva najznačajnijih zakona RH
6. Razno

AD 1

Dnevni red usvojen je jednoglasno.

AD 2

Zapisnik s prethodne sjednice usvojen je jednoglasno, bez primjedbi.

AD 3

Koordinatorica je izjavila da nema posebnih priopćenja osim o konferenciji održanoj 18. ožujka u Trstu, na kojoj su sudjelovali dužnosnici Istarske županije. Koordinatorica je obavijestila prisutne da je održano predstavljanje Skupine i projekta (ponovnog) prijevoda Ustava Republike Hrvatske

Riječ je preuzeo Italo Rubino, koji je pozdravio sve prisutne i izjavio da mu je drago što navedena prevoditeljska aktivnost napreduje te da je sretan što su neki od prevoditelja došli u Trst. Rekao je da ga je, iako je program bio gust, iznenadila količina informacija. Iskoristio je priliku i istaknuo da nije riječ o političkom skupu, već o jezičnom. Prevođenjem Ustava vidjelo se koliko su duboko ukorijenjena prava i slobode manjina. U Ustavu ih se spominje barem desetak. Italo Rubino naglasio je da se on, zajedno sa svojim kolegama, bavi samo jezikom i usklađivanjem.

AD4

Koordinatorica je prepustila riječ Cristini Sodomaco Damijanić, koja je pripremila svoje izlaganje o glasačkim listićima. S obzirom na odluku Radne skupine da se ujednače glasački listići, Cristina Sodomaco Damijanić kontaktirala je kolegice i kolege, a oni su joj poslali glasačke listiće iz pojedinih gradova. Primijetila je da se u datoteci "1. Scheda esempio.docx", neke stvari ponavljaju te je izrazila mišljenje da bi se odgovarajuća terminologija mogla ujednačiti, npr. izraz *Državna izborna komisija*.

U vezi s time, Kim Jakopič istaknula je da se u Sloveniji *Državna izborna komisija* prevodi izrazom *Commissione elettorale nazionale*.

Koordinatorica je pitala kolegicu iz Regije FJK koji se pridjev koristi u Italiji: *statale* (*državni*) ili *nazionale* (*nacionalni*). Tanja Sternad je odgovorila da se za to, po njezinom mišljenju, kaže *nazionale*.

Kristina Fedel Timovski istaknula je da se pridjev *nacionalni* odnosi na naciju, a država je drugo. Tko raspisuje izbore? Država.

Italo Rubino je obavijestio prisutne da engleski i francuski uvijek koriste pridjev *nacionalni*, jer se ovdje radi o opreci između nacionalne i lokalne razine. Prema njemu moglo bi se odabrati izraz *nazionale*.

Tanja Sternad također preferira pridjev *nazionale*. Na slovenskom se prije koristio izraz *državni*, a sada se koristi *nacionalni*. *Državni* više pripada državnom aparatu.

Koordinatorica je rekla da u hrvatskom Ustavu nalazimo mnogo primjera riječi iz svakodnevnog govora koje postaju stručni termini u pravnoj i administrativnoj domeni, primjerice glagol *proglasiti*. U Italiji ne postoji radnja predsjednika Republike koja bi se zvala „*proclamare una legge*“, ali postoji „*promulgare una legge*“. *Promulgacija* je ujedno i stručni izraz latinskog podrijetla koji se u hrvatskom jeziku rabi kao sinonim za *proglašenje*.

Pozivajući se na obrazloženje Itala Rubina i Tanje Sternad, koordinatorica je kazala da bi po njezinom mišljenju pridjev *nazionale* mogao biti odgovarajući izraz.

Kristina Fedel Timovski kazala je da je to složena rasprava i da je u presudnom trenutku riječ o osobnom izboru prevoditelja. Ono što je važno je omogućiti pripadnicima talijanskog govornog područja da razumiju ono što prevodimo.

Koordinatorica je odgovorila da sastanci Skupine služe upravo za rasprave. Svi smo skloni doslovno prevoditi, ali ponekad je potrebno izaći iz zacrtanih okvira.

Osvrćući se na govor Tanje Sternad, Kim Jakopič je rekla da u Sloveniji postoji trend korištenja riječi *nazionale* i vjerojatno je da će se s vremenom koristiti *nazionale*.

Stellina Garbin je istaknula da pridjev *statale* ima neutralniju konotaciju.

Izrazi *Commissione elettorale nazionale* i *Commissione elettorale statale* stavljaju se na glasovanje. *Commissione elettorale statale* dobiva većinu glasova i stoga je prihvaćen kao prijevod izraza *Državna izborna komisija*.

U nastavku pregledavanja dokumenta Cristina Sodomaco Damijanić govorila je o izborima za Gradsko vijeće. Pitala je je li prikladno koristiti izraz *rinnovo* umjesto

elezione, koji je odobren na jednom od prethodnih sastanaka Skupine. Pitala je prisutne namjeravaju li odmah započeti s primjenom.

Svi su se, na početku, složili s prijevodom *Scheda per il rinnovo del Consiglio cittadino o comunale*. Koordinatorica je istaknula da je prethodni prijevod (*Scheda elettorale per le elezioni del Consiglio cittadino*) redundantan te se došlo na ideju da se tekst pojednostavi uvođenjem riječi *rinnovo*.

Italo Rubino složio se s odabirom izraza *Scheda per il rinnovo del Consiglio cittadino*, ali da u svakom slučaju treba tražiti mišljenje pravnika.

Tanja Sternad rekla je da su baš prošli tjedan dobili glasačke listiće na prijevod i po njezinu mišljenju očito je da se radi o *rinnovo*, s obzirom da se održavaju izbori. Zatim je rekla da postoje razne formulacije kao npr. *scheda elettorale*, *scheda di voto*, *scheda per la votazione*.

Koordinatorica je rekla da je regija Abruzzo, povodom izbora Regionalnog vijeća i predsjednika Regionalnog vijeća 10. ožujka 2024. godine, izradila listić s naslovom *Scheda per la votazione* čiji je faksimil dostupan na internetu.

Na kraju je Skupina odlučila ne koristiti izraz *rinnovo* pri prevođenju glasačkih listića jer je to prilično novinarski izraz.

Tanja Sternad je predložila *scheda di votazione*.

Koordinatorica je rekla da se u Švicarskoj koristi izraz *scheda di voto*. Predložila je da se *Glasački listić za izbor članova Gradskog vijeća* prevede kao *Scheda di voto per l'elezione del Consiglio cittadino*.

Glasačka kutija se prevodi kao *urna (elettorale)*.

Edi Zarli se začudio jer na internetu nije pronašao izraz *scheda di voto*, pa je predložio korištenje izraza *scheda elettorale*. Prijedlog se stavlja na glasovanje. *Glasački listić za izbor članova Gradskog vijeća* prevodit će se kao *Scheda elettorale per l'elezione del Consiglio cittadino*.

Za izraz *važna napomena*, koji se pojavljuje na glasačkom listiću, uočeno je da se koriste dva prijevoda: *avvertenza* i *nota importante*. Koordinatorica predlaže *nota bene*, s obzirom da *avvertenza* asocira na lijekove. Prijedlog se stavlja na glasovanje. *Važna napomena* prevodit će se kao *nota bene*.

Što se tiče upute o popunjavanju glasačkog listića, postoje tri prijevodna rješenja za rečenicu "Glasački listić popunjava se tako da se zaokruži redni broj ispred naziva samo jedne kandidacijske liste za koju se glasuje".

1. La scheda elettorale va compilata cerchiando il numero progressivo davanti al nome di una sola lista.
2. Compilare la scheda elettorale cerchiando il numero ordinale corrispondente al nome di una sola candidatura che si desidera votare.
3. La scheda elettorale va compilata cerchiando il numero davanti al nome di soltanto una lista di candidatura prescelta.

Tanja Sternad napominje da se u Italiji glasuje precrtavanjem.

Koordinatorica je odgovorila da se u Hrvatskoj glasuje zaokruživanjem rednoga broja.

S obzirom na navedeno, Tanja Sternad predlaže "Si vota cerchiando...".

Nakon kratkog razmišljanja prihvaćena je formulacija: „*Si vota cerchiando il numero progressivo davanti alla denominazione di un'unica lista*”.

Što se tiče prijevoda imena političkih stranaka, Cristina Sodomaco Damijanić izvijestila je prisutne kako je pravnica Grada Pule rekla da se, za stranke koje nemaju službeni naziv na talijanskom jeziku, na kandidacijskim listama na talijanskom jeziku smije navesti samo naziv stranke u cijelosti, bez kratice.

Koordinatorica se konzultirala s Jean-Lucom Eggerom, članom OIIFI-ja, kako bi dobila više informacija o Švicarskoj, gdje postoje četiri nacionalna jezika (njemački, francuski, talijanski, retoromanski) od kojih su tri službena (njemački, francuski i talijanski). Praksa glasačkih listića ovisi o važnosti i području rasprostranjenosti pojedinih stranaka. Čak i ako na federalnoj razini postoje stranke čiji naziv postoji samo na jednom jeziku, velike stranke obično imaju podružnice u svim kantonima i stoga imaju nazive na svim službenim jezicima. Na glasačkim listićima za federalne ili kantonalne izbore navodi se naziv na jeziku dotičnog kantona, ali se koristi službeni naziv pod kojim je stranka registrirana. Ako je Kanton dvojezičan ili trojezičan, glasački listići će također biti takvi, pod uvjetom da dotična stranka ima službeni naziv na svim službenim jezicima kantona (što je obično slučaj, iz očitog razloga što stranka želi promidžbu).

Kristina Fedel Timovski mišljenja je da je Istarska županija regija s dvojezičnim statutom te bi zbog toga promjene trebale krenuti od Županije i od potpredsjednice Acquavita, koja bi mogla Skupštini predložiti da se nazivi stranaka koriste na talijanskom jeziku.

Koordinatorica je odgovorila da je takav prijedlog dao Jean-Luc Egger: zamoliti stranke da odobre talijanski naziv, koji bi im predložila naša Radna skupina, jer bi bilo dobro imati službeno odobrenje dotičnih subjekata.

S obzirom na to da je iz konzultacije sa županijskom pročelnicom Vesnom Ivančić proizašlo da niti jedan zakon ne zabranjuje ispisivanje naziva stranke na talijanskom jeziku, Cristina Sodomaco Damijanić je izrazila mišljenje da mi kao prevoditelji možemo birati hoćemo li naziv navesti i na talijanskom ili ne. Većina članova Skupine ističe kako njihove jedinice samouprave, odnosno njihovi nadređeni, odlučuju hoće li se nazivi stranaka prevoditi, stoga koordinatorica zaključuje da tu odluku, do sada, nikada nisu donosili prevoditelji.

Tanja Sternad izvijestila je prisutne da se u Regiji FJK nazivi stranaka ne prevode jer one u svojim statutima nemaju službeni prijevod. Tako se za regionalne stranke sa slovenskim imenom uvijek navodi originalni slovenski naziv, čak i kad se taj naziv pojavljuje u tekstovima na talijanskom jeziku.

Nakon navedenih zaključnih razmatranja sastanak je zaključen u 12:30.

Koordinatorica

Zapisničarka

Marina Barbić-Poropat

Viviana Viviani

KLASA: 024-04/24-03/01
URBOR.: 2163-11/4-24-09